

KEMPELE

TAAJAMAN OSAYLEISKAAVAN MUUTOS JA LAAJENNUS

MAISEMA- JA VIHERVERKKO

AIRIX Ympäristö
FMC GROUP

Sepänkatu 9 A 7, 90100 Oulu
Puh.010 2414 600
Fax 010 2414 601
etunimi.sukunimi@airix.fi

KEMPELEEN KUNTA

Sisällysluettelo

ALKUSANAT

1	MAAPERÄ	2
2	MAISEMARAKENNE	3
3	MAISEMAKUVA	4
4	MAISEMAN MAANKÄYTTÖSUOSITUS	8
5	VIHERVERKKO	9
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	11

ALKUSANAT

Kempeleen keskustaajaman maisema- ja viherverkkoselvitys on laadittu taajaman osayleiskaavatyön rinnalla. Selvitys antaa lähtötietoja ja suosituksia alueen yleiskaavoitusta varten. Maisema- ja viherverkkoselvitys sisältää alueen maaperän ja maisemakuvan analyysin sekä viherverkkotarkastelun. Selvitys keskittyy alueen kuvalliseen tarkasteluun, koska Kempeleen kuntaan on laadittu jo 1980-luvulla laaja, koko kunnan aluetta käsittelevä maisemaselvitys, jossa maisemarakennetta ja maiseman perustekijöitä on kuvattu tarkemmin.

Selvityksen ovat laatineet projektivastaavana maisema-arkkitehti Terttu Kurttila ja suunnittelijana arkkitehti yo. Hannele Kelavuori AIRIX Ympäristö Oy:stä. Maaperä ja rakennettavuustarkastelun on tehnyt projektipäällikkö Pekka Pesälä. Selvityksen laadintaa ovat ohjanneet kaavasuunnittelija Jorma Valkama ja kaavoitusinsinööri Pekka Salmela Kempeleen kunnasta.

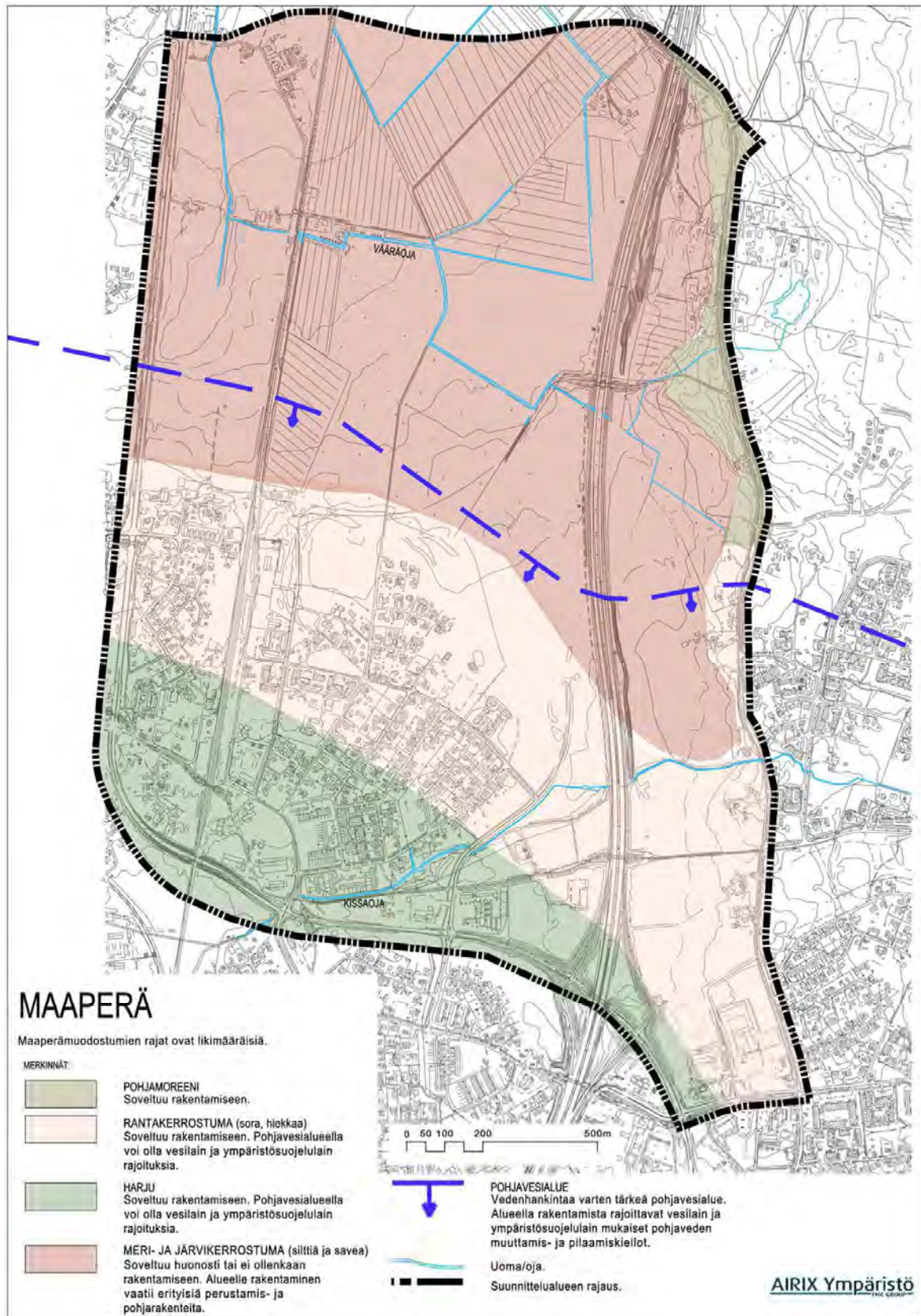
Osayleiskaavaa ovat tehneet yhteistyönä Kempeleen kunta ja AIRIX Ympäristö Oy:stä arkkitehti Kristiina Strömmer.

Maisema- ja viherverkkotarkastelun laadinnan aikana selvitystä on esitelty ohjausryhmälle kaksi kertaa. Maisemaosa on tehty lokakuussa 2007 ja viherverkko-osa maaliskuussa 2008.

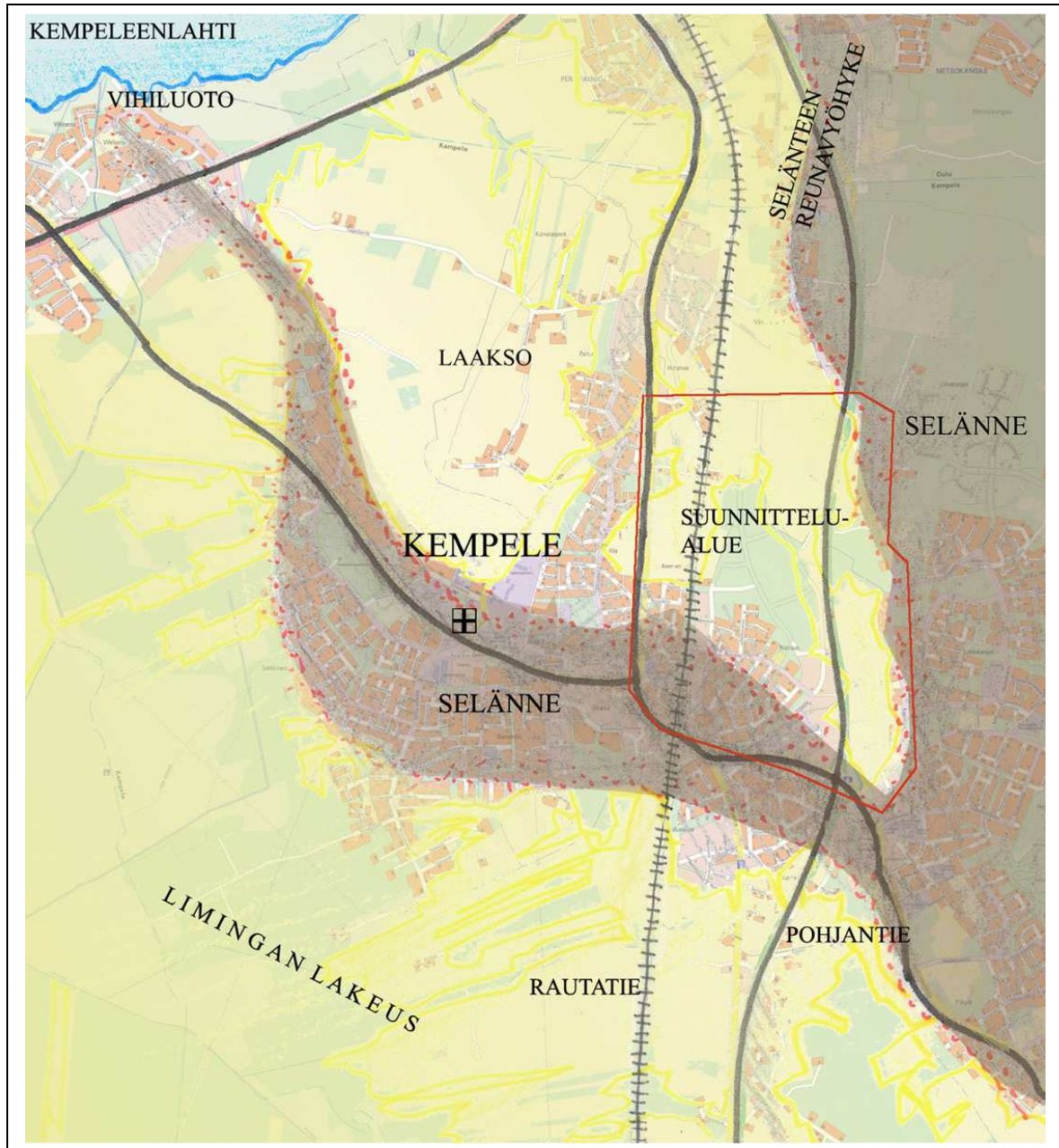
Oulussa 18. maaliskuuta 2008

Terttu Kurttila

1 MAAPERÄ

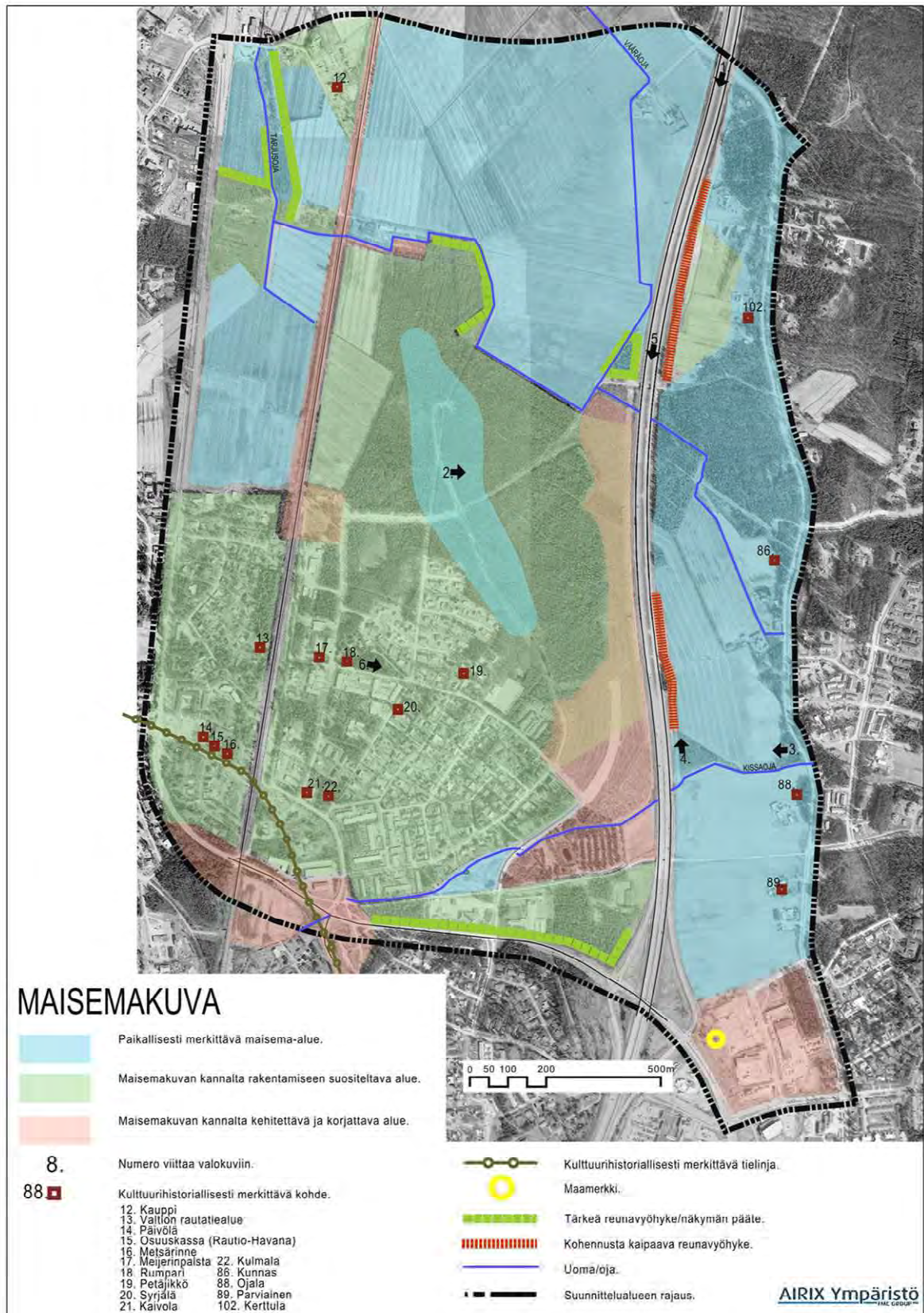

2 MAISEMARAKENNE

Kempeleen maisemarakenne on kaksijakoinen, selkeät laaksot ja selänteet voimakkailla reunavyöhykkeillä. Rakentaminen on keskittynyt kapeasti Vihiluotoon suuntautuvan harjanteen päälle ja reunoille. Harjanne jatkuu laakeana muodostumana etelä-pohjoinen suuntaiseen selänteiden reunaan. Selänteiden reunavyöhyke on tarjonnut hienoja rakennuspaikkoja peltolaaksojen äärellä.

3 MAISEMAKUVA

Kuvan nuolet ja nuolien takana olevat numerot viittaavat seuraavilla sivuilla oleviin viistoil-makuviin.

Kuva 1. Pohjantielle avautuva paikallisesti merkittävä kulttuurimaisema Ristisuon puolella

Kuva 2. Ristisuon rakentaminen on aloitettu katuverkon rakentamisella.

Kuva 3. Kokkokankaan reunavyöhyke rajautuu hyvin hoidettuun kulttuurimaisemaan. Kissa-ojan kulku erottuu selvästi maisemakuvassa.

Kuva 4. Ristisuon keskeneräistä ympäristöä. Ympäristökuva tulee hoitaa rakentamisen myötä.

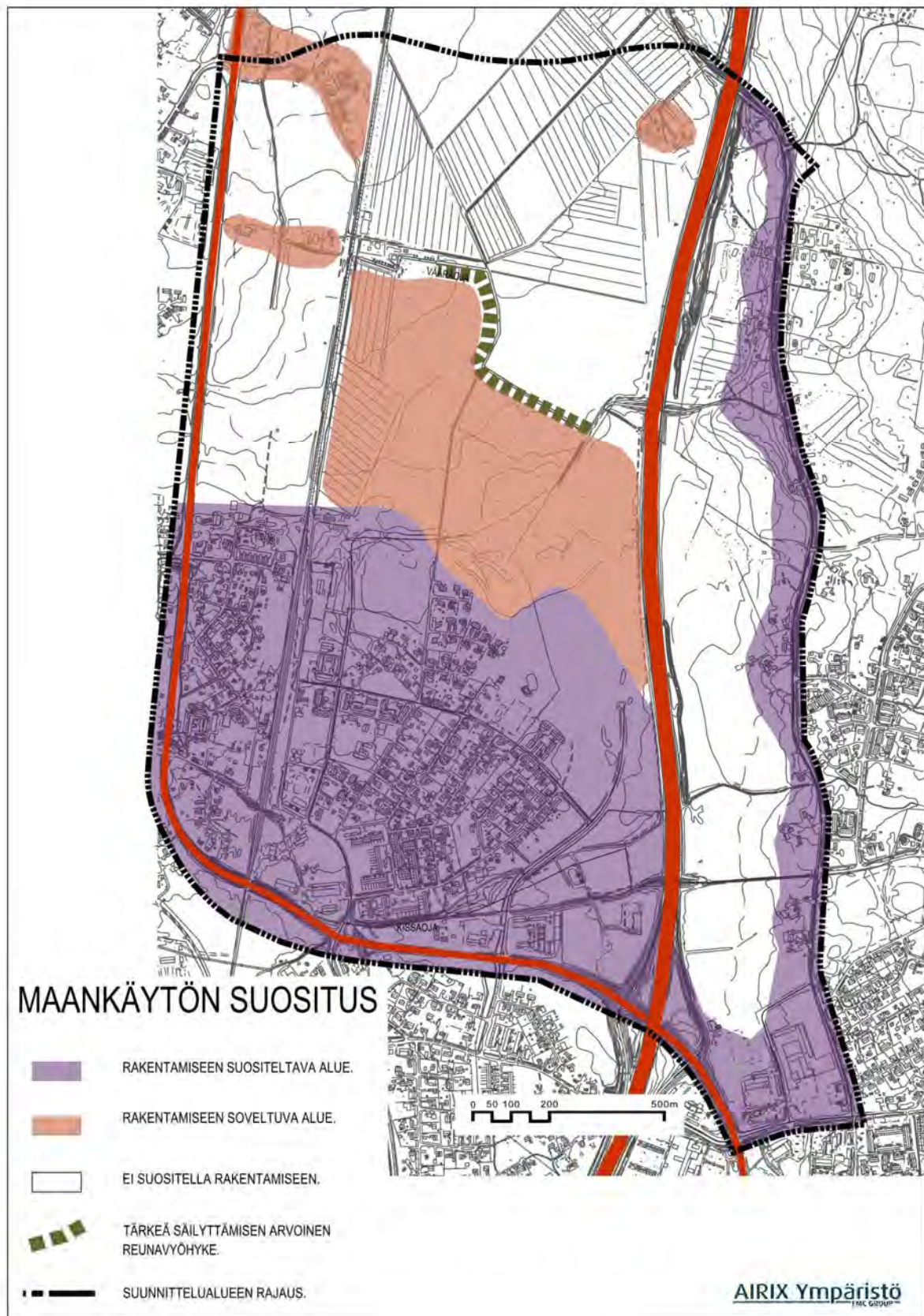

Kuva 5. Tulevan Zatellitin eritasoliittymän aluetta.

Kuva 6. Näkymä Ristisuolta itään Pohjantien suuntaan.

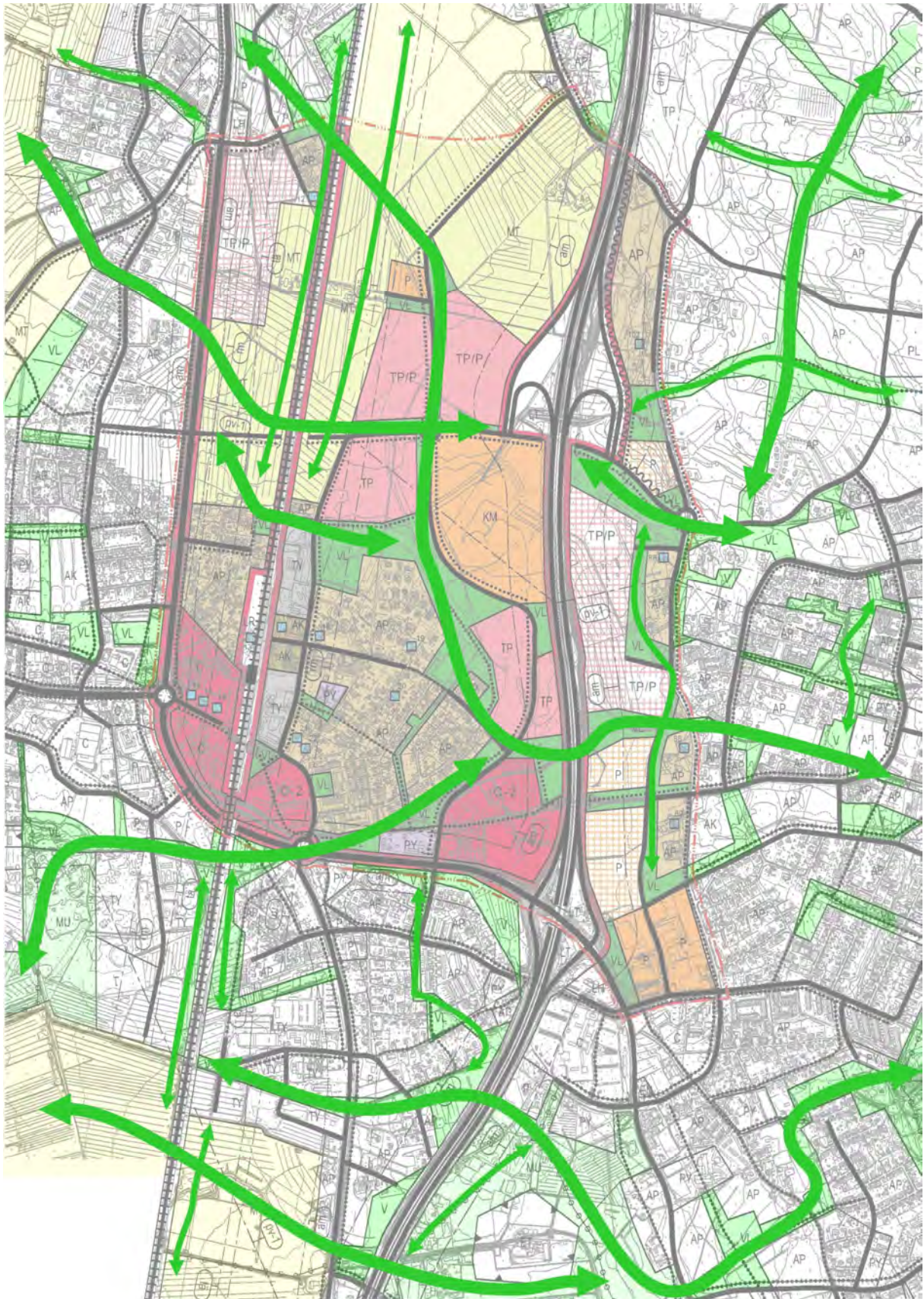
4 MAISEMAN MAANKÄYTTÖSUOSITUS

5 VIHERVERKKO

Oulun seudun yleiskaavan mukaisen viherverkon pääakselit ovat merenrantavyöhykkeet Kempeleenlahdella ja Liminganlahdella ja Kempeleen metsäselänteeseen suuntainen akseli Muhokselta Kempeleen kautta Ouluun. Tämä akseli sivuaa Kempeleessä Mourunginjärveä ja kytkee Honkasen liikunta- ja virkistysalueen Oulun Kaakkurin liikuntamaan kautta Oulun Kaupunginojan kautta Oulujoen suistoon. Selänteeltä merelle suuntautuva merkittävä viherakseli yhdistää Oulujoen laakson Liminganlahden merenrantaan. Kunnan sisäiset virkistys- ja viherreitit on merkitty piirustukseen kapeammilla nuoliviivoilla. Viherakselit ja paikallisesti merkittävät viheryhteydet toimivat samalla ekologisina käytävinä. Piirustukseen ruskealla merkityt alueet ovat seudun yleiskaavan mukaisia rakennettuja tai rakennettavia alueita.

Kempeleen taajaman osayleiskaavaluonnoksen mukainen viherverkko ja sen liittyminen voimaan jäävään osayleiskaavaan. Piirustuksen leveämmät nuoliviivat kuvaavat alueen päävihherreitettä ja pienemmät nuoliviivat pääosin alueiden sisäisiä osittain katkeavia viheryhteyksiä.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kempeleen keskustan kaupalliset palvelut ovat viimeisen kahdeksantoista vuoden aikana laajentuneet valtatie itäpuolelle Zeppelinin-Bilteman suuntaan. Voimakkaasti kasvaneen kunnan uudet asuinalueet ovat myös pääosin valtatie itäpuolella.

Maisemakuvan ja maisemarakenteen kannalta tuolloin valittu yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta on ollut maiseman kannalta oikeaoppinen. Rakenne on pysynyt harjanteella ja laajentunut selänteen reunavyöhykkeen taakse.

Pohjantie ja rautatie on aikoinaan rakennettu reunavyöhykkeen eteen Kempeleenlahdelle ja Liminganlahdelle suuntautuviin laaksoihin. Tien rakentamisen ja suunnittelun aikaan ei maisemarakennetta tai maisemakuvaa ole pidetty merkittävänä lähtökohtana suunnittelulle. Silloisen rakentamisopin mukaan tiet kulkevat korkealla penkereellä ja ne katkaisevat optisesti ja maiseman toiminnan kannalta tärkeän selänteen ja rannan välisen luontaisen yhteyden. Toisaalta korkea pengeri mahdollistaa hyvän näkyvyyden autoilijalle. Nykyisin erittäin hyvä kulttuurimaisema Oulun ja Zeppelinin välisessä laaksossa muuttuu voimakkaasti Zattelitin eritasoliittymän ja Zattelitin alueen rakentamisen myötä. Kokkokankaan puolella oleva hyvin hoidettu kulttuurimaisema jää myös rakentamisen jalkoihin.

Jatkosuunnitteluvaiheessa tulee erityisesti huolehtia viheryhteyksien ja niihin liittyvien pienvesien toimivuuden ja jatkuvuuden turvaamisesta. Kulttuurimaisema-alueiden, hoidettujen niittyjen ja peltojen hoidettuna säilyttäminen riittävän laajoina kokonaisuuksina tulee olla yksi jatkosuunnittelun merkittävä tavoite.